

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 4 februari 1938 kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning av styrelsens för riksdagsbiblioteket framställning om förhöjt anslag till omkostnader vid biblioteket.

Förslagsanslaget till Riksdagsbiblioteket: Omkostnader är för budgetåret 1937/38 uppfört med ett belopp av 8,100 kronor. Anslaget disponeras med 6,600 kronor till expenser och med 1,500 kronor till publikationsstryck.

I innevarande års statsverksproposition har Kungl. Maj:t under huvudtiteln »Riksdagen och dess verk m. m.» föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild framställning i ämnet, till Riksdagsbiblioteket: Omkostnader för budgetåret 1938/39 beräkna ett förslagsanslag av 9,000 kronor.

I särskild skrivelse till bankoutskottet har *styrelsen för riksdagsbiblioteket* hemställt *dels* att styrelsen av anslagsposten till publikationstryck för budgetåret 1937/38 finge använda ett belopp av 900 kronor för tryckning av en förteckning över bibliotekets nyförvärv av böcker år 1937, *dels ock* att samma anslagspost måtte för budgetåret 1938/39 höjas med 900 kronor för möjliggörande även i fortsättningen av tryckning av en dylik förteckning, omfattande de årliga nyförvärven.

Ett bifall till styrelsens sistnämnda förslag innebär, att anslagsposten för publikationstryck skulle höjas från 1,500 kronor med 900 kronor till 2,400 kronor och att omkostnadsanslaget till följd härav skulle ökas från nu 8,100 kronor till 9,000 kronor.

Till stöd för sin framställning om tryckning av årliga förteckningar över riksdagsbibliotekets nyförvärv av böcker har styrelsen anfört huvudsakligen följande:

»Till bibliotekets huvudkatalog, utgiven under åren 1928—1930 och omfattande bibliotekets hela bokförråd vid utgången av år 1927, har under år 1937 utgivits ett första tillägg, omfattande bibliotekets tillväxt under åren 1928—1936. Genom dessa tvenne publikationer har alltså bibliotekets lånesökande klientel beretts möjlighet att överblicka bibliotekets hela bokbestånd vid ingången av år 1937. Över den litteratur biblioteket efter nämnda tid förvärvat eller förvärvat finnes emellertid tills vidare endast en katalog på lösa, maskinskrivna katalogblad, vilka blott undantagsvis och i varje fall icke utanför låneexpeditionen kunna ställas till den lånesökandes förfogande. Denna lappkatalog är dessutom varken överskådlig eller lätthanterlig. För att möjliggöra ett rationellt utnyttjande av bibliotekets nyare bokförvärv

torde det därför vara önskvärt att även i framtiden utgiva förteckningar över bibliotekets accession i en eller annan form.

Med anledning av att flera ledamöter av riksdagen framfört önskemål, att biblioteket måtte jämte tillägg till huvudkatalogen, utgivna med större tidsmellanrum, även publicera årliga förteckningar över sina nyförvärv, har styrelsen funnit det angeläget att redan nu taga ståndpunkt till frågan, hur framdeles katalogutgivningen lämpligen bör ordnas.

Tillägget nr 1 till huvudkatalogen var ursprungligen avsett att endast innehålla sju års accessioner men kom av vissa mellankommande anledningar att innehålla icke mindre än nio. Att utgiva tillägg till huvudkatalogen med mindre tidsintervaller än fem år är, framför allt ur kostnadssynpunkt, icke lämpligt. Dessa tillägg böra nämligen ansluta sig så nära som möjligt till huvudkatalogen och därför medtaga icke endast nyförvärv utan även hela den periodiska litteraturen (tidskrifter och skriftsamlingar) samt all fortsättningslitteraturen (serieverk, förhandlingar, konferenser m. m.), vilka sistnämnda tvenne grupper kräva ett avsevärt utrymme. Ett väsentligt och dyrbart utrymme åtgår även till den stora mängd rubriker och mellanslag, som katalogens långt drivna systematiska indelning åstadkommer.

Betydligt lägre kostnader skulle det givetvis draga, om tilläggen utkomme endast vart 10:e år. Detta tillvägagångssätt vore likväl knappast att rekommendera, eftersom det onekligen skulle medföra betydande olägenheter för de lånesökande, vilket även visade sig bli förhållandet genom dröjsmålet med utgivandet av bibliotekets första katalogtillägg. Styrelsen har emellertid kommit till den uppfattningen, att dessa olägenheter skulle väsentligen minskas eller kanske helt bortfalla, om ovan nämnda förslag om utgivande av årliga förteckningar innehållande endast bibliotekets nyförvärv genomfördes. Den årliga förteckningen skulle utgöras av en enda, systematiskt uppställd avdelning utan nominalregister. Den systematiska indelningen skulle i huvudsak följa huvudkatalogens. Men eftersom antalet böcker i årsförteckningarna bleve mycket ringa i jämförelse med huvudkatalogens eller det första tilläggets, skulle en gruppering av böckerna i underavdelningar icke behövas. Böckerna å varje huvudavdelning eller bokfack komme att uppställas i en enda alfabetisk följd. För att ytterligare nedbringa omkostnaderna borde av boktitlarna icke medtagas mera än det oundgängligt nödvändiga.

Om vidare till var femte årgång av dessa årsförteckningar fogades ett sammanfattande nominalregister över de senast publicerade fem årgångarna, skulle först och främst publikationens värde som bibliografiskt hjälpmedel såväl för de lånesökande som för arbetet i låneexpeditionen avsevärt ökas. Men detta skulle därjämte ha till följd, att tilläggen till huvudkatalogen icke behövde utgivas ens så ofta som vart 10:e år utan först vart 15:e eller vart 20:e år. En avsevärd besparing skulle detta utan tvivel innebära, även med frånräknande av tryckningskostnaderna för årsförteckningarna. Enligt gjorda beräkningar skulle årsförteckningen komma att uppgå till 3 ark och tryckt i 1,500 exemplar draga en kostnad av cirka 300 kronor per ark.

Givetvis äger den föreslagna nya ordningen för utgivning av bibliotekets kataloger framför allt genom sin snabba publicering av nyförvärven — förteckningen över ett års accession beräknas utkomma redan under februari månad efterföljande år — stora och väsentliga förtjänster framför den hittills brukade. Styrelsen finner det därför vara synnerligen önskvärt, att en sådan ordning genomföres och att den genomföres i direkt anslutning till det nyss utgivna katalogtillägget. Manuskriptet till en planerad första årgång omfattande 1937 års nyförvärv kommer att föreligga i slutredigerat skick vid ingången av år 1938.»

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det av styrelsen för riksdagsbiblioteket framlagda förslaget och får alltså hemställa, Utskottet.

att riksdagen må

1) bemyndiga styrelsen för riksdagsbiblioteket att av det å riksstaten för budgetåret 1937/38 uppförda förslagsanslaget till Riksdagsbiblioteket: Omkostnader taga i anspråk ett belopp av högst 900 kronor för tryckning av en förteckning över bibliotekets nyförvärv av böcker under år 1937; samt

2) till Riksdagsbiblioteket: Omkostnader för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 9,000 kronor.

Stockholm den 4 februari 1938.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Friggeråker, Sandén*, Nilsson i Mölndal, Danielsson, Swartling och von Horn;

från andra kammaren: herrar Lovén, K. A. Westman*, Gustavson i Västerås, Osberg, Svedman, Eriksson i Sandby, Sundberg och Henriksson.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.